

ISSN: 2146-1961

Uyan, Z. D. (2023). Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Flüt-Gitar İkिलisinin Kullanımına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 14(53), 1138-1152.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.3294>

Makale Türü (ArticleType): Araştırma Makalesi

MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA FLÜT-GİTAR İKİLİSİNİN KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞLERİ

Zeynep Deniz UYAN

Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi, Giresun, Türkiye, donisture@yahoo.com

ORCID: 0000-0001-8696-0544

Gönderim tarihi: 27.03.2023

Kabul tarihi: 12.08.2023

Yayım tarihi: 01.09.2023

Öz

Mesleki müzik eğitimi veren kurumların başında Konservatuvarlar, Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümleri ve Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı Müzik Bölümleri gelmektedir. Bu kurumlarda lisans öğretimi sürecinde, teorik ve uygulamalı çeşitli alan dersleri veriliyor ve farklı müfredatlar uygulanıyor olsa da, içerikleri ve saatleri çeşitlilik göstermekle beraber, çalgı eğitimi hepsinin ortak paydasıdır. Çalgı eğitiminin önemli ve destekleyici boyutlarından biri olduğu düşünülen “birlikte ya da eşlikli çalma” ise, lisans programı müfredatlarının hemen hepsinde orkestra, oda müziği, korrepitasyon gibi farklı biçimlerde yer almaktadır. Eşlikli çalma dersleri ve çalgı dersleri, genellikle solo çalgı ve piyano eşliği ile yürütülmektedir. Oda müziği derslerinde ise yaylı sazlar topluluğu, üflemeli sazlar topluluğu, gitar topluluğu veya farklı çalgı türlerinden gruplar oluşturulmaktadır. Topluluklar oluşturulurken çalgıların özellikleri bakımından dengeli ve uyumlu olması önemlidir. Flüt-gitar ikilisinin, gerek ses uyumları, gerekse giderek gelişen ve zenginleşen repertuarı açısından oda müziğinde önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Bu araştırmanın amacı flüt-gitar ikilisinin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki kullanım durumunu öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda incelemektir. Araştırmada durum tespitine yönelik tarama modeli esas alınmış, betimsel bir yaklaşımla anket ve belgesel tarama tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, ulaşıp ankete katılımı sağlanabilen Türkiye'nin çeşitli illerindeki “mesleki müzik eğitimi” veren yüksek öğretim kurumlarında, flüt ve/veya oda müziği derslerini yürüten 15 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda öğretim elemanlarının flüt-gitar ikilisini kısmen tercih ettikleri ve birçok açıdan avantajlı buldukları anlaşılmaktadır. Kaynak kitap ve dolayısıyla repertuar azlığı en çok belirtilen sorunlar arasındadır. Çalacak kişi yetersizliği, öğrenci seviyesi farklılıkları, seviyeye ve müfredata uygun flüt-gitar repertuarının yetersizliği de belirlenen sorunlardandır.

Anahtar kelimeler: Flüt-gitar ikilisi, çalgı eğitimi, flüt eğitimi, oda müziği, flüt-gitar repertuarı

PROFESSIONALS' OPINIONS ON THE UTILIZATION OF FLUTE-GUITAR DUO IN VOCATIONAL MUSIC EDUCATION INSTITUTIONS

ABSTRACT

Primary institutions that offer professional music education are conservatories, "music education" departments attached to education faculties, and music departments attached to faculties of fine arts. Although various theoretical and practical field classes are taught and different curriculums are administered in these institutions during the undergraduate education period, varying in content and weekly hours, instrument education is the common ground of all. Playing in ensembles, which is considered to be one of the significant and supporting dimensions of instrumental education, appears in almost all undergraduate programs' curriculums in different forms like orchestra, chamber music, correpitition, etc. Accompanied performance classes or instrument education classes are usually carried out with solo instruments and piano accompaniment. In chamber music lessons though, string ensembles, wind instrument ensembles, guitar ensembles, or diverse instrumental groups are formed. While these groups are formed, it is important that the instruments are balanced and compatible in respect of characteristics. It can be said that the flute-guitar duo has a substantial place in chamber music, both from the aspects of compatibility and ever-developing/enriching repertoire. The purpose of this study is to determine the status of the utilization of flute-guitar duos in vocational music education institutions, in consideration of the opinions of instructors. The research is based on a scanning model aimed at status determination, and "questionnaire-documentary scanning" techniques are used with a descriptive approach. The sample group of the research consists of faculty members teaching orchestra and/or chamber music classes in higher education institutions that offer professional music education in various cities, who were able to be reached and provided as participants. In the research's conclusion, it is understood that the instructors partially prefer the flute-guitar duo and find it advantageous in many aspects. The scarcity of source books and hence repertoire is among the most mentioned problems. Inadequateness of performer students, differences in student levels, and the scantness of accordant flute-guitar repertoire with the curriculum and student levels are some of the other determined problems.

Keywords: Flute-guitar duo, instrument education, flute education, chamber music, flute-guitar repertoire

GİRİŞ

Ülkemizde lisans ve lisansüstü mesleki müzik eğitimi veren kurumların başında Konservatuvarlar, Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Bölümleri ve Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı Müzik Bölümleri gelmektedir. Bu kurumların lisans öğretimi sürecinde, teorik ve uygulamalı çeşitli alan dersleri verilmektedir. Kurumlar ve bölümler arasında ders içerikleri ve saatleri çeşitlilik gösterse de çalgı dersi hepsinin ortak paydasıdır. Çalgı eğitiminin önemli ve destekleyici boyutlarından biri olduğu düşünülen “birlikte ya da eşlikli çalma” ise, lisans programı müfredatlarının hemen hepsinde orkestra, oda müziği, korrepetisyon, birlikte seslendirme, çalgı toplulukları gibi farklı biçimlerde bulunabilmektedir.

Çalgı derslerinde de gerek konserler ve sınavlar için, gerekse birlikte çalmayı geliştirmek amaçlı eşlikli çalmaya yer verilmektedir. Tüm bu derslerde çalgı grupları, okulun imkanlarına, öğrenci çalgı dağılımlarına veya öğretim elemanı yeterliliğine göre değişiklik gösterebilmektedir. Eşlikli çalma dersleri ve çalgı dersleri, genellikle solo çalgı ve piyano eşliği ile yürütülmektedir. Oda müziği derslerinde ise yaylı sazlar topluluğu, üflemeli sazlar topluluğu, gitar topluluğu veya farklı çalgı türlerinden gruplar oluşturulmaktadır. Topluluklar oluşturulurken çalgıların özellikleri bakımından dengeli ve uyumlu olması önemlidir.

Flütün Tarihçesi ve Oda Müziğindeki Yeri

Flüt kelimesinin Sicilya denizlerinde görülen, solungaçlarının hemen altında 7 tane delik olan ve bu özelliğiyle eski flütlere benzeyen, “taşemen veya küçük yılan balığı” anlamına gelen ‘fluta’ kelimesinden türettiği bilinmektedir (Lorenzo, 1992). Tarih öncesi bilinen ilk flütler delinmiş basit kemik parçalarıydı. Tarihte en eski çalgılardan biri olan flüt zaman içinde çeşitli bölgelerde farklı isimlerle gelişimini sürdürmüştür. Flütün günümüzdeki haline gelmesi yolunda ilk kayda geçen yapısal değişimler ve gelişimler zamanının önde gelen flüt virtüözlerinden Johann Joachim Quantz (1697-1773) tarafından yapılmıştır. Quantz flüt çalarken karşılaştığı entonasyon problemlerini çözmek için özellikle deliklerin doğru yerleştirilmesi ve mekanizmasının geliştirilmesi gibi teknik ve mekanik sorunları gidermeye yönelik yenilikler yapmıştır (Fader, 2018). Quantz’ın yaptığı yeniliklerden sonra flütün gelişimde en büyük role sahip olan Theobald Boehm ise bilim insanı, müzisyen, mucit, kuyumcu, zanaatkar ve flüt virtüözüyüdü. Baba mesleği kuyumculuk ve altın yapımcılığı olan Boehm, başarılı bir zanaatkar olarak bütün hayatı boyunca yeteneklerini kapsamlı bir yaklaşımla flütün mekanik sistemini geliştirmek için kullanmış ve flütün günümüzdeki haline ulaşmasında en büyük katkıları sağlamıştır (Vitullo, 2013).

Boehm’in sisteminden önce flüt, çok fazla entonasyon problemi olan küçük ve zayıf sesli bir enstrümandı, bu nedenle o dönemde birçok besteci flütlü eser yazmaktan kaçınmıştır. Alt ve üst oktavlar arasındaki ses yüksekliği uyumsuzdu. Karmaşık parmak pozisyonlarına sahip olan flütle kromatik pasajlar içeren eserler çalınamıyordu ve tonaliteye uyum sağlaması için duruma göre üst gövdesinin değişmesi gerekiyordu (Ceren Dik, 2016). Boehm sisteminden sonra birçok besteci, flütün benzersiz ton niteliklerini ve kendine has seslerini eserlerinde kullanmıştır; Beethoven, “Pastoral Senfoni” sinde kuş sesine benzer bir flüt pasajı yazmış, Weber, “Der Freischütz” adlı eserinde akıldan çıkmayan bir efekt yaratmak için flütü kullanmış, Tchaikovsky, Fındıkıran

Balesinde flütle mutlu ve parlak sesler yaratmıştır. Rachmaninov'un C Minor Piyano Konçertosu melankolik bir flüt bölümü içerir (Vitulo, 2013).

Teknik olanakları bakımından nefesli sazlar ailesinin en kıvrak ve çevik üyesi olan flüt, sıçramalı seslerdeki çabukluğuyla ve süslemeli hızlı geçişleriyle dikkat çeker. Üç oktavlık ses aralığında her oktavda farklı karakterlerde ses oluşturarak müzikal bir anlatım olanağı yaratır. Kalın ve orta ses bölgesi kendine has, farklı renklere bürünebilen özelliklere sahiptir. İnce ses bölgesinde ise zaman zaman dokunaklı, zaman zaman sevinç dolu ve uçarı bir ifade yaratabilmektedir. Genç (deneyimsiz) bir flütçü bile, çeşitli durumlarda; mat, yankılı ve sıcak seslerden, havalı ve soğuk seslere kadar tınılar üretebilir.

Teknik olanaklar, ifade çeşitliliği, renkli ses yelpazesi ile flüt oda müziği gruplarının da tercih edilen bir üyesidir. Oda müziği gruplarında flüt, eserin veya bölümün başlangıcında, tempo değişimlerinde, ritmik ya da müzikal açılardan zorlu pasajlarda liderlik ederek önemli roller üstlenir. Oda müziği gruplarında flütün eşlikten çok melodik kısımlarda rolü vardır. Melodi genellikle üst oktavlarda gezindiği için entonasyon, flüt açısından dikkat edilmesi gereken en önemli unsurlardandır. Diğer çalgılarla uyum içinde çalabilmek ustalık ister. Diğer çalgılarla iletişimi açısından grup içindeki yerleşimi, esere giriş çıkışlarda göz teması ve nefes ile işaret vermesi müzikal ve ritmik bütünlük açısından çok önemlidir (Chandler, 2003).

Gitarın Tarihi ve Oda Müziğindeki Yeri

Tarihte gitar benzeri ilk çalgılar, Mısır ve Hitit uygarlıklarından günümüze ulaşan, MÖ 14. Yüzyıla ait kalıntılarda görülmektedir. Kabartma şeklindeki bu kalıntılarda rastlanan gitar benzeri çalgılar Mısır "Nefer"i ve "Hitit Gitarı" olarak adlandırılmıştır (Uluocak, 2011). MÖ 4. Yüzyıl civarında kullanıldığı tahmin edilmekte olan, Antik Yunan uygarlığına ait "Pandora" da bir başka gitar benzeri çalgıdır. Aynı yüzyıla ve yine Antik Yunan uygarlığına ait "Kithara" çalgısı ise, gitardan çok "lir" benzeri bir çalgı olmakla beraber, birçok otoriteye göre gitara adını veren çalgıdır (Uluocak, 2011). Orta Çağ'dan Rönesans'a kadar olan dönemde, Araplar yolu ile Avrupa'ya yayılan "lavta" çalgısı ile, tahminen 13. Yüzyılda kullanılmaya başlayan "Guitarra Latina" ve "Guitarra Morsica" (latin gitarı ve mağrip gitarı) çalgıları, gitarın günümüzdeki haline evrilme sürecinde yer alan çalgılar olarak dikkat çekmektedir. Rönesans dönemine gelindiğinde, 15. ve 16. yüzyıllarda "Vihuela" ve "Rönesans gitarı" adlı çalgılar sahneye çıkmıştır. Vihuela için 16. Yüzyıl'da Luys Milan, Luys de Narvaez, Alonso Mudarra gibi besteciler tarafından yazılan eserler, bugün gitarla seslendirilen en eski müziklerdir ve gitar repertuarının önemli bölümünü oluştururlar (Uluocak, 2011).

17. Yüzyıl başından 18. Yüzyıl ortasına kadarki Barok Dönem'de, Avrupa'da, bu günkü adıyla "barok gitar", o dönemdeki adıyla "İspanyol gitarı" adlı, beş çift telli bir gitar türü hakim olmuştur. Bu çalgıya ait dağarcık, Barok dönem boyunca gelişim göstermiş; Gaspar Sanz ve Robert de Visee gibi besteciler, yüksek nitelikli gitar eserleri bestelemişlerdir. Barok gitar, Klasik Dönemde önce beş tek telli gitara, daha sonra altı tek telli "romantik gitar" a dönüşmek yoluyla hem yapı hem repertuar olarak günümüz klasik gitarının temelini oluşturmuştur (Uluocak, 2011). 1750-1800 yılları arasında beş tek telli gitarın ve gitar müziğinde tablatur yerine porteli nota yazısı kullanımının yaygınlaşmasından sonra, ilk olarak 1780'li yıllarda inşa edilen "romantik gitar" çalgısı, 1800 yılından itibaren çok popüler olmuş, virtüöz gitarist besteciler tarafından bu çalgı için çok geniş bir repertuar

bestelenmiştir. 18. Yüzyıl sonları ve 19. Yüzyıl'ın ilk yarısında Ferdinando Carulli, Fernando Sor, Dionisio Aguado, Matteo Carcassi, Mauro Guiliani, Johann Kaspar Mertz gibi önemli isimler, bir yandan gitar için solo eser dağarcığını zenginleştirirken, bir yandan da oda müziğinde, çeşitli gitarlı oda müziği toplulukları için yazdıkları eserlerle (gitar ikilisi, gitar üçlüsü; gitarlı ikili, üçlü ve dördlüler, gitar ve orkestra) çalgıyı yoğun bir şekilde kullanmışlardır (Liew, 1983). 1860'lı yıllarda, gitar yapımcısı Antonio de Torres'in tasarladığı "Torres Gitarı"nın ortaya çıkışı ve gitarist-besteci Fransisco Tarrega tarafından bu gitarın çalım tekniğinin geliştirilmesi ile, klasik gitar büyük ölçüde günümüzdeki yapısına kavuşmuştur.

Geçmişten Günümüze Flüt-Gitar Müziğinin Gelişimi

Enstrümantal müzik tarihinin en eski oda müziği toplulukları, nefesli ve telli çalgılardan oluşan topluluklardır. Eski Yunan döneminden kalan duvar resimlerinde aulos (çift kamışlı bir çalgı) ve kithara'nın (yedi telli bir lir) düet yaptığı görülmektedir. Rönesans döneminde icralarda blok flüt ve lavtanın birlikte kullanıldığı bilinmektedir. 18. Yüzyılın son 10 yılında bu ikili için amatör müzisyenlere yönelik ilk basılı notalar yayınlanmıştır. 18. Yüzyılın sonlarında Avrupa da salon konserlerinde birlikte çalınmaya başlanan flüt ve gitar ikilisi, yıllar boyunca hem seçkin sosyal toplantılarda hem de düğünlerde çekiciliğini korumuştur. Bu süre zarfında flütist ya da gitarist olmayan müzisyenler tarafından, çoğunlukla geleneksel opera eserlerinden uyarlanan flüt-gitar düetlerinde flüt, kadansları da kapsayan vokale ait kısımları, gitar ise daha çok orkestra partisini seslendirmiştir. Başarılı bir besteci ve gitarist olan Fernando Sor, 1830 yılında yazdığı gitar metoduyla klasik gitar müfredatında devrim yarattı. Benzer şekilde, Alman Theobald Boehm tarafından icat edilen Boehm sistem flüt, 1847'de Paris Konservatuari'nda resmi flüt olarak kabul edildi. Bu gelişmelerle birlikte 19. Yüzyılın başlarında virtüöz gitaristler gitar ve diğer çalgılar için karmaşık eserler bestelemeye başladı (Schroeder, 2015).

Flüt-gitar ikilisinin müziği, başlangıçta solo flüt için yazılmış eserlere gitar eşliği şeklindeyken, zamanla her iki enstrüman için de eşit zorluk derecesine sahip eserler bestelenmiş ve icra edilmeye başlanmıştır. Günümüzde dünyanın (alanında) en iyi müzisyenlerinden oluşan flüt-gitar ikilileri, her iki enstrüman için özel olarak yazılmış zorlu eserleri seslendirmektedir. Gitar-flüt repertuarına ilk önemli katkısı Maro Giuliani (1781-1829) sağlamıştır. Aslen gitarist olan Giuliani, virtüözite seviyesinde yazdığı gitar eserlerinin yanı sıra, flüt-gitar, keman-gitar ve şan-gitar için yazdığı eserlerle gitarın sadece eşlik eden bir çalgı olmadığını ortaya koydu. Guiliani' nin ölümüne kadar flüt-gitar için yazdığı eserler, bu ikilinin ne kadar uyumlu olduğunu ve bu ikiliyle müzik yapmanın ne kadar engin olanaklara sahip olduğunu gören diğer bestecilere de ilham kaynağı oldu. 20. Yüzyıla gelindiğinde ikili için birçok kayda değer eser yazılmıştır ve halen yazılmaktadır (Schroeder, 2015).

Benedick (2010), araştırmasında günümüzde flüt için birçok güncel bibliyografiye ulaşılabilen olduğunu fakat flüt-gitar için en son bibliyografinin Irene Maddox tarafından 1980 de yayınlandığını belirtmiştir. Giderek popülerliği artan flüt-gitar ikilisi için bu tarihten sonra da bolca müzik bestelenmiştir.

İkilinin gelişimi aslında gitarın kendi içindeki değişimi ve gelişimiyle doğru orantılı olmuştur. İki çalgının da güçlü ve zayıf yönlerini dikkate alarak flüt-gitar ikilisine çok daha ciddi yaklaşan bestecilerin sayısı günden güne artmaktadır Geçmişte besteciler bestelerini enstrümanların kendi tipik sesleri ile sınırlandırırken günümüzde besteciler iki çalgının da tüm olanaklarını kullanacak şekilde besteler yaparak sınırları zorlamaktadır. İki çalgının

birlikte neredeyse sonsuz ses üretme olanaklarına dayanarak ikiliye mini oda orkestrası gözüyle bakan besteciler, icracılara da normal çizgilerinden çıkarak daha ileri tekniklerle daha yüksek sesler üretebilecekleri eserler sunmaktadır (Schroeder, 2015).

Mesleki müzik eğitimi veren kurumların (Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümleri, Devlet Konservatuvarları) hemen hemen hepsinde “eşlik çalma”, “korrepetisyon”, “oda müziği” ve “orkestra” adı altında birlikte çalmaya yönelik dersler bulunmaktadır.

Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Bölümlerinde Orkestra/Oda müziği derslerinin çoğunlukla orkestra olarak işlendiği, oda müziğine çok yer verilmediği görülmektedir. Bunun yanı sıra oda müziği gruplarında çalgı çeşitliliği arttıkça akort ve entonasyon problemi yaşanmaktadır (Soytok, 2017). Oda müziği ya da eşlikli çalma derslerinde flüt için daha çok piyano eşlikli eserlerin tercih edildiği görülmektedir. Piyano-flüt için bestelenmiş ve düzenlenmiş eserlerin hem sayıca daha fazla olması hem notalara ulaşımının daha kolay olması başlıca tercih nedenleri olarak gösterilebilir (Kurtaslan ve Hepyücel, 2017).

Bu araştırmanın amacı flüt-gitar ikilisinin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki kullanım durumunu belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, flüt-gitar ikilisinin kullanılma durumu nedir?

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, hangi flüt-gitar düetleri kullanılmaktadır?

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda, öğretim elemanlarının flüte eşlik çalgısı olarak gitarın avantajlar ve dezavantajlarına ilişkin görüşleri nelerdir?

Flüt-gitar ikilisi, geçmişten bugüne gerek ses uyumları, gerekse giderek gelişen ve zenginleşen repertuarı açısından oda müziği topluluklarının vazgeçilmez üyelerinden olmuştur. Zaman içinde gelişim göstererek bu ikili için yazılan besteler çoğalmış ve yaygınlaşmıştır. Bu araştırma ülkemizdeki mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda flüt-gitar ikilisinin kullanım durumunu ortaya koymasından önemlidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel çerçevede tarama (survey) modelinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, durum tespitine yönelik tarama modeli esas alınmış, betimsel bir yaklaşımla anket ve belgesel tarama tekniklerinden yararlanılmıştır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan durumları, (olay, birey ya da nesne) kendi koşulları içinde, olduğu gibi tanımlamayı hedefler (Karasar, 2015).

İlgili literatür taranarak bu alanda yapılan araştırmalar ve flüt- gitar repertuarları incelenmiştir. Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda flüt-gitar ikilisinin kullanım durumu ve kullanılabilirliğine ilişkin anket tekniği ile elde edilen uzman görüşlerine ait veriler incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu ulaşılabildiği anket katılımları sağlanabilen, Türkiye'nin çeşitli illerindeki "mesleki müzik eğitimi" veren yüksek öğretim kurumlarında, flüt ve/veya oda müziği derslerini yürüten 15 öğretim elemanından oluşmaktadır.

Tablo 1. Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgilerinin Sayısal Dağılımı

Sorular	Yanıtlar	f	%
Çalıştığı Kurum	Konservatuvar	2	13,3
	Müzik Eğitimi	9	60
	Anabilim Dalı	4	26,7
	Güzel Sanatlar Fakültesi		
Unvan	Prof. Dr.	1	6,7
	Doç. Dr.	8	53,3
	Dr. Öğr. Üyesi.	5	33,3
	Öğr. Gör.	1	6,7
Yürütülen Dersler	Flüt	8	53,3
	Flüt ve Oda Müziği	4	26,6
	Oda Müziği	3	40

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %60'ı MEABD, %26,7'si GSF, %13,3'ü Konservatuvarda görev yapmaktadır. Grubun %53,3'ü Doç. Dr., %33,3'ü Dr. Öğr. Üyesi., %6,7'si Prof. Dr., %6,7'si ise Öğr. Gör. unvanlarına sahiptir. Öğretim elemanlarının %53,3 oranında Flüt, %40 oranında Oda Müziği derslerini yürüttüklerini belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının %26,6'sı ise hem flüt hem de oda müziği dersini yürütmektedir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler, kaynak taraması, anket uygulaması ve flüt-gitar repertuarının incelemesi ile elde edilmiştir. Konuyla ilgili yerli yabancı literatür taranmış, açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan anket önceden küçük bir gruba uygulanarak gerekli düzeltmeler yapılmış, uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından oluşturulan anketin kapsam geçerliği sağlanmıştır. Anket yoluyla, flüt-gitar ikilisinin kullanım durumu, kullanılan flüt-gitar eserleri ve öğretim elemanlarının flüt-gitar ikilisinin kullanılabilirliğine, avantaj ve dezavantajlarına ilişkin düşünceleri belirlenmiştir.

Makalenin etik kurul izni Giresun Üniversitesi/Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu tarafınca 04.05.2023 tarih E-50288587-050.01.04-154341 sayılı kararı ile alınmıştır.

Verilerin Analizi

Uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistikten yararlanılarak, frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmış ve elde edilen bulgular doğrultusunda yorumlanmıştır.

BULGULAR

Flüt-gitar ikilisinin mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki kullanım durumunu belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada, anket yoluyla toplanan verilerin frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Araştırmada veri analizine dayalı elde edilen bulgular, anket soruları doğrultusunda tablolar halinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Tablo.2. Öğretim Elemanlarının Derslerinde Flüt-Gitar Repertuarına Yer Verme Durumlarına Göre Dağılımı

Seçenek	f	%
Evet	14	93,3
Hayır	1	6,7
Toplam	15	100

Tablo 2' de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının %93,3'ü derslerinde flüt-gitar repertuarına yer verdiklerini, %6'sı ise yer vermediklerini belirtmiştir. Yalnızca bir öğretim elemanı derslerinde flüt gitar repertuarına yer vermemektedir.

Tablo 3. Öğretim Elemanlarının Flüt-Gitar Eserlerine Yer Vermeme Sebeplerinin Sayısal Dağılımı

Seçenek	f	%
Çalacak kişi yok/ teknik olarak yetersiz.	1	100
Uygun repertuvara sahip değilim.	-	-
Entonasyon uyumunu sağlamak zor olduğu için tercih etmiyorum.	-	-
Tını ve ses dengesi olarak uyumsuz buluyorum.	-	-
Diğer	-	-
Toplam	1	100

Tablo 3' de görüldüğü gibi bir öğretim elemanı derslerinde flüt-gitar eserlerine yer vermeme sebebini "çalacak kişinin olmaması/teknik olarak yetersiz olması" olarak belirtmiştir.

Tablo 4. Öğretim Elemanlarının Flüt Derslerinde Tercih Ettikleri Eşlik Çalgılarına İlişkin Görüşleri

Çalgı tercihleri	f	%
Gitar, piyano	3	75
Öncelikle üflemeli çalgılar beşlisi eğer yoksa öğrenci sayısı yeterli değilse arp, gitar veya yaylı çalgılar ile eşleştiriyorum.	1	25
Toplam	4	100

Açık uçlu sorudan alınan cevaplar incelendiğinde, Tablo 4'ten de görüldüğü gibi, 3 öğretim elemanı flüt derslerinde eşlik çalgısı olarak gitar ve piyanoyu, 1 öğretim elemanı ise öncelikle üflemeli çalgılar beşlisi eğer yoksa öğrenci sayısı yeterli değilse arp, gitar veya yaylı çalgıları tercih ettiğini belirtmiştir. Diğer öğretim elemanları bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Tablo 5. Öğretim Elemanlarının Flütlü Oda Müziği Gruplarında Tercih Ettiği Çalgılara İlişkin Görüşleri

Çalgı tercihleri	f	%
İki flüt ve gitar ya da piyano eşliği	1	25
Gitar, Piyano, varsa Akordeon	1	25
Çalgı tercihinden ziyade eldeki uygun seviye repertuvara göre tercih belirliyoruz. Mutlaka çello tercihen	1	25
Flüt orkestra çalgısı olduğu için öncelikle tahta üflemeli çalgılar ile eşleştiriyorum. Olmadığı durumlarda öncelikle yaylı çalgılar sonrasında arp, gitar vb.	1	25
Toplam	4	100

Açık uçlu sorudan alınan cevaplar incelendiğinde, Tablo 5’ den de görüldüğü gibi, 1 öğretim elemanı flütlü oda müziği gruplarında tercih ettiği çalgıları ‘İki flüt ve gitar ya da piyano eşliği’, 1 öğretim elemanı ‘Gitar, Piyano varsa Akordeon’, 1 öğretim elemanı ‘Çalgı tercihinden ziyade eldeki uygun seviye repertuvara göre tercih belirliyoruz. Mutlaka çello tercihen’, 1 öğretim elemanı ise ‘Flüt orkestra çalgısı olduğu için öncelikle tahta üflemeli çalgılar ile eşleştiriyorum. Olmadığı durumlarda öncelikle yaylı çalgılar sonrasında arp, gitar vb.’ olarak belirtmiştir. Diğer öğretim elemanları bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

*15 öğretim elemanından sadece biri derslerinde flüt-gitar repertuvarına yer vermediğini belirttiği için bundan sonraki bulgular toplam 14 öğretim elemanından elde edilen veriler üzerinden sunulmuştur.

Tablo 6. Öğretim Elemanlarının Derslerinde Flüt-Gitar Repertuvarına Yer Verme Durumlarının Sayısal Dağılımı

Seçenek	f	%
Hiç	-	-
Çok az	4	28,6
Kısmen	7	50
Çok	3	21,4
Tamamen	-	-
Toplam	14	100

Tablo 6’da görüldüğü gibi öğretim elemanlarını %50’si derslerinde flüt-gitar repertuvarına kısmen yer verdiğini, %28’i çok az yer verdiğini, %21,4’ü ise çok yer verdiğini belirtmişlerdir.

Tablo 7. Öğretim Elemanlarının Flüt-Gitar Repertuvarına Sahip Olma Durumlarının Sayısal Dağılımı

Seçenek	f	%
Hiç	-	-
Çok az	2	14,3
Kısmen	6	42,9
Çok	4	28,6
Tamamen	2	14,3
Toplam	14	100

Tablo 7’ de görüldüğü gibi öğretim elemanlarını %42,9’u flüt-gitar repertuvarına kısmen sahip olduğunu, %28,6’sı çok, %14,3’ü tamamen, %14,3’ü ise çok az sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 8. Öğretim Elemanlarının Sıklıkla Tercih Ettiği Flüt-Gitar Repertuarlarının Sayısal Dağılımı

Seçenek	f	%
Flüt-gitar için bestelenen eserler	13	92,9
Flüt bestelerine gitar eşlikli uyarlama	12	85,7
Diğer çalgılar için yazılan eserlerin flüt-gitara uyarlaması	7	50
Türk Eserleri	1	7,1

Tablo 8’ den de anlaşılacağı gibi öğretim elemanları sıklıkla tercih ettikleri flüt-gitar repertuarını %92,9 oranında ‘Flüt-gitar için bestelenen eserler’, %85,7 oranında ‘Flüt bestelerine gitar eşlikli uyarlama’ %50 oranında ‘Diğer çalgılar için yazılan eserlerin flüt-gitara uyarlaması’, %7,1 oranında ‘Türk Eserleri’ olarak belirtmişlerdir.

Tablo 9. Öğretim Elemanlarının Flüt-Gitar Repertuarını Temin Ettiği Kaynakların Sayısal Dağılımı

Seçenek	f	%
Kaynak kitaplardan	5	35,7
İnternette	12	85,7
Önceden sahip olduğum nota arşivimden	12	85,7
Diğer (Kendi oluşturduğum düzenlemelerden)	1	7,1
Diğer (Satın alarak)	1	7,1

Tablo 9’ da görüldüğü gibi öğretim elemanları flüt-gitar repertuarını temin ettikleri kaynakları, %85,7 oranında ‘internetten’, %85,7 oranında ‘önceden sahip olduğum nota arşivimden’, %35,7 oranında ‘kaynak kitaplardan’ olarak belirtmişlerdir. Ayrıca 1 öğretim elemanı diğer seçeneğinde ‘kendi oluşturduğu düzenlemelerden’ temin ettiğini ve 1 diğer öğretim elemanı da ‘satın alarak’ temin ettiğini belirterek kendi görüşlerini bildirmişlerdir.

Tablo 10. Öğretim Elemanlarının Flüt-Gitar Çalışmalarında Eserlerine Yer Verdiği Bestecilerin Sayısal Dağılımı

Besteci	f	%
Albeniz, Isaac	8	57,1
Bach, J. S.	7	50
Bartok, Bela	5	35,7
Borne, François	4	28,6
Brahms, Johannes	1	7,1
Carulli, Ferdinando	5	35,7
Castelnuovo-Tedesco, Mario	1	7,1
Chopin, Frederic	3	21,4
Di Marino, Roberto	0	0
Faure, Gabriel	9	64,3
Grieg, Edward	4	28,6
Guiliani, Mauro	5	35,7
Haydn, Joseph	1	7,1
Ibert, Jacques	8	57,1
Mozart, W. A	2	14,3
Paganini, Nicollo	0	0
Piazzolla, Astor	12	85,7
Ravel, Maurice	6	42,9
Gluck C.W	1	7,1
Pachelbel, Johann	1	7,1
Gossec, François-Joseph	1	7,1

<i>Albinoni, Tomaso</i>	1	7,1
<i>Kleyjans, Francis</i>	1	7,1
<i>Pujol, Maximo Diego</i>	1	7,1
<i>Villa-Lobos, Heitor</i>	1	7,1
<i>Granados, Enrique</i>	1	7,1
<i>Bricaldi, Giulio</i>	1	7,1
<i>Tarrega, Francisco</i>	1	7,1

Tablo 10' da görüldüğü gibi öğretim elemanlarının eserlerine yer verdiği besteciler arasında en sık tercih edilen %85,7 oranıyla Astor Piazzola'dır. %64,3 oranıyla Gabriel Faure, %57,1 oranıyla Jacques İbert ve Isaac Albeniz, %50 oranıyla J.S. Bach %42,9 oranıyla Maurice Ravel, %35,7 oranıyla Bela Bartok, Ferdinando Carulli ve Mauro Guiliani, %28,6 oranıyla Edward Grieg ve François Borne, %21,4 oranıyla Frederic Chopin, %14,3 oranıyla W. A Mozart, %7,1 oranıyla Johannes Brahms, Mario Castelnuovo-Tedesco, Joseph Haydn, C.W Gluck , Johann Pachelbel, Tomaso Albinoni, Gossec François-Joseph, Francis Kleyjans, Maximo Diego Pujol, Heitor Villa-Lobos, Enrique Granados, Giulio Bricaldi,ve Francisco Tarrega, eserleri tercih edilen bestecilerdir.

Tablo 11. Öğretim Elemanlarının Derslerinde En Sık Tercih Ettikleri Gitar Eşlikli Flüt Eserleri ya da Flüt-Gitar Düetlerinin Sayısal Dağılımı

Besteci	Eser	f	%
Albéniz, Isaac	Tango	2	13,3
Albinoni, Tomaso	Adagio	1	6,6
Bach, Johann Sebastian	Siciliano	2	13,3
	Bourree	1	6,6
Bartok, Bela	Rumen Dances	1	6,6
Boccherini, Luigi	Minuet	1	6,6
Briccialdi, Giulio	Carnival of Venice	1	6,6
	Waltz in A minör	1	6,6
Chopin, Frederic	Prelude in E minör	1	6,6
	Theme and variation	1	6,6
Faure Gabriel	Pavane	3	20
Giulani, Mauro	Serenade	1	6,6
Gluck, Christoph Willibald	The Summer Night	1	6,6
Gossec, François Joseph	Gavotte	1	6,6
Granados, Enrique	Playera	1	6,6
Grieg, Edvard	Anitra's Dance	1	6,6
İbert, Jacques	Entracte	2	13,3
Mozart, Wolfgang Amadeus	Adagio from K285 quartet	1	6,6
Pachelbel, Johann	Canon in D	1	6,6
	Libertango	3	20
Piazzola, Astor	Cafe 1960	2	13,3
	Cafe 1930	3	20
	Bordel	2	13,3
	Oblivion	2	13,3
	Adios Nonino	1	6,6
Ravel, Maurice	Pavane de la Belle au bois dormant	1	6,6
	Recuerdos de la Alhambra	1	6,6
Villa-Lobos, Heitor	Distribuição de Flores	1	6,6

Tablo 11'de görüldüğü gibi %20 oranıyla; Pavane (Gabriel Faure), Libertango ve Cafe 1930 (Astor Piazzola) flüt-gitar repertuarından en çok tercih edilen eserlerdir. Daha sonra %13,3 oranıyla; Tango (Isaac Albeniz),

Siciliano (Johann Sebastian Bach), Entracte (İbert Jaques), Cafe 1960, Bordel ve Oblivion (Astor Piazzola) gelmektedir. Eserleri en sık tercih edilen bestecinin yine %86,5 oranıyla Astor Piazzola olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Öğretim Elemanlarının (Flüte) Eşlik Çalgısı Olarak Gitarın Artlarına (Avantajlarına) İlişkin Görüşlerinin Sayısal Dağılımı

Seçenek	F	%
Tını/ses rengi	14	100
Flüt ile akustik uyum	13	92,9
Kolay taşınma	9	64,3
Görünüm (performans sırasında)	3	21,4
Diğer (Armonik olarak çalma yolu ile öğrencilerimiz çok iyi seviyede olmasa bile birbirlerine eşlik edebiliyorlar.)	1	7,1

Tablo 12’de görüldüğü gibi öğretim elemanlarının tamamı (%100) flüte eşlik çalgısı olarak gitarın “tını/ses rengi” açısından avantajlı olduğunu belirtmiştir. %92,9 ‘u “flüt ile akustik uyum”, %64,3’ü “kolay taşıma”, %21,4’ü “görünüm” açılarından avantajlı olduğunu belirtmiştir. 1 öğretim elemanı ise diğer seçeneğinde “Armonik olarak çalma yolu ile öğrencilerimiz çok iyi seviyede olmasa bile birbirlerine eşlik edebiliyorlar.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Tablo 13. Öğretim Elemanlarının (Flüte) Eşlik Çalgısı Olarak Gitarın Eksilerine (Dezavantajlarına) İlişkin Görüşleri

Seçenek	F	%
Ses gürlüğünün görece düşüklüğü	8	57,1
Ses genişliğinin görece kısıtlı olması	1	7,1
Tını/ses rengi	-	-
Flüt ile akustik uyumsuzluk	-	-
Görünüm (performans sırasında)	-	-
Repertuar azlığı	6	42,8
Diğer (Öğrenci seviyesi farklılığı)	1	7,1
Diğer (Öğrencilerin lisans düzeyinde çalması ve tanınması gereken eserlerin çoğunlukla piyano eşliğinin bulunması ve gitara uyarlanamayacak nitelikte olması)	1	7,1
Diğer (Eğer sanatçı ya da öğrenci iyi bir çalgıya sahip değilse hacim, tını sorunları kaçınılmazdır)	1	7,1

Tablo 13’den de anlaşılacağı gibi eşlik çalgısı olarak gitarın dezavantajı olarak %57,1 oranıyla birinci sırada “Ses gürlüğünün görece düşüklüğü” yer almaktadır. %42,8 oranıyla “Repertuar azlığı”, %7,1 oranıyla “Ses genişliğinin görece azlığı” seçenekleri de eşlik çalgısı olarak gitarın dezavantajları olarak belirtilmiştir. Ayrıca 3 öğretim elemanı diğer seçeneğinde şu şekilde görüşler bildirmişlerdir:

- Öğrenci seviyesi farklılığı.
- Öğrencilerin lisans düzeyinde çalması ve tanınması gereken eserlerin çoğunlukla piyano eşliğinin bulunması ve gitara uyarlanamayacak nitelikte olması.
- Eğer sanatçı ya da öğrenci iyi bir çalgıya sahip değilse hacim, tını sorunları kaçınılmazdır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının çoğunluğu (%60) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda %26,7'si Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve %13,3'ü Konservatuvarda görev yapmaktadır. Öğretim elemanları çoğu Doç. Dr. olmak üzere, Dr. Öğr. Üyesi, Prof. Dr. ve Öğr. Gör. unvanlarına sahiptir. Öğretim elemanlarının çoğunluğunun Flüt, neredeyse yarısının da Oda Müziği derslerini yürüttüklerini belirlenmiştir. Öğretim elemanlarının bir kısmı hem flüt hem de oda müziği dersini yürütmektedir.

15 öğretim elemanından yalnızca biri derslerinde flüt-gitar repertuarına yer vermediğini belirtmiştir. Flüt-gitar eserlerine yer vermeme sebebini "çalacak kişinin olmaması/teknik olarak yetersiz olması" olarak belirtmiştir. Büyük bir çoğunluğun flüt-gitar repertuarına yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanlarının yarısı flüt-gitar repertuarına kısmen yer verdiklerini belirtmiştir. Yine çoğunluk flüt-gitar repertuarına kısmen sahip olduğunu belirtmiştir. Buradan yola çıkarak flüt-gitar repertuarına yer verilme durumunun orta düzeyde olduğu söylenebilir. Kurtaslan ve Hepyücel (2017), flüt eğitimi veren kurumlarda eşlikli çalmanın yerini inceledikleri çalışmalarında, eşlik çalgısı olarak diğer çalgılardaki repertuar yetersizliği sebebiyle daha çok piyanonun tercih edildiğini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanları sıklıkla tercih ettikleri flüt-gitar repertuarını sırasıyla, "Flüt-gitar için bestelenen eserler", "Flüt bestelerine gitar eşlikli uyarlama", "Diğer çalgılar için yazılan eserlerin flüt-gitara uyarlaması", "Türk eserleri" olarak belirtmişlerdir. En az tercih edilen repertuarın, "Türk Eserleri" olması dikkat çekmektedir. Bunun sebebi olarak flüt-gitar için bestelenen yeterince Türk eserinin olmaması ya da Türk eserlerinin flüt-gitar uyarlamalarının bulunamaması gösterilebilir.

Öğretim elemanların çoğunluğu flüt-gitar repertuarını "internetten" ve "önceden sahip olduğu nota arşivinden" temin ettiğini belirtmiştir. Kaynak kitaplardan temin edenler azınlıktadır. Ayrıca 1 öğretim elemanı diğer seçeneğinde "kendi oluşturduğu düzenlemelerden" temin ettiğini ve 1 diğer öğretim elemanı da "satın alarak" temin ettiğini belirtmiştir. Bu sonuçlardan da anlaşılacağı gibi kaynak kitap yetersizliği vardır. Soytek (2017) çalışmasında, müzik eğitimi anabilim dallarında flütlü oda müziği gruplarında karşılaşılan başlıca sorunlardan birinin uygun repertuar bulma sıkıntısı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun, Astor Piazzola'nın flüt-gitar eserlerini tercih ettiğini sonucuna ulaşmıştır. Daha sonra sırasıyla Gabriel Faure, Jacques İbert, Isaac Albeniz, J.S. Bach, Ravel Maurinca, Bela Bartok, Ferdinando Carulli ve Mauro Guiliani sık tercih edilen bestecilerdendir.

En sık tercih edilen eserler ise; Pavane (Gabriel Faure), Libertango ve Cafe 1930 (Astor Piazzola) olarak belirlenmiştir. Daha sonra, Tango (Isaac Albeniz), Siciliano (Johann Sebastian Bach), Entracte (İbert Jaques), Cafe 1960, Bordel ve Oblivion (Astor Piazzola) gelmektedir. Eser bazında incelendiğinde de en sık tercih edilen bestecinin yine Astor Piazzola olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Flüt-gitar repertuarına yer veren öğretim elemanlarının tamamı flüte eşlik çalgısı olarak "gitarın tını ve ses rengi" açısından, büyük çoğunluğu "flüt ile akustik uyumu" açısından avantajlı olduğunu belirtmiştir. Kolay taşıma ve görünüm açısından da avantajlı olduğu belirtilmiştir. 1 öğretim elemanı ise diğer seçeneğinde

“Armonik olarak çalma yolu ile öğrencilerimiz çok iyi seviyede olmasa bile birbirlerine eşlik edebiliyorlar.” şeklinde görüş belirtmiştir. Bu bulgular ışığında flüte eşlik çalgısı olarak gitarın birçok açıdan avantajlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gitarın flüte eşlik çalgısı olarak dezavantajlarını çoğunluk, ses gürlüğünün görece düşüklüğü ve repertuar azlığı olarak belirtmiştir. “Ses genişliğinin görece azlığı”, “Öğrenci seviyesi farklılığı”, “Öğrencilerin lisans düzeyinde çalması ve tanınması gereken eserlerin çoğunlukla piyano eşliğinin bulunması ve gitara uyarlanamayacak nitelikte olması”, “Öğrencinin iyi bir çalgıya sahip olmama durumunda hacim ve tını sorunlarının kaçınılmaz olması” gibi dezavantajlar da ayrıca belirtilmiştir. Sonuç olarak, seviye farklılıkları, ses gürlüğünün düşüklüğü ve repertuar azlığı dikkat çeken dezavantajlardandır.

Bu sonuçlar ışığında, kaynak kitap ve dolayısıyla repertuar azlığı en çok belirtilen sorunlar arasındadır. Çalacak kişi yetersizliği, öğrenci seviyesi farklılıkları, seviyeye ve müfredata uygun flüt-gitar repertuarının yetersizliği de belirlenen sorunlardandır. Bu yetersizliklere rağmen öğretim elemanlarının flüt-gitar ikilisini tercih ettikleri ve birçok açıdan avantajlı buldukları anlaşılmaktadır.

ÖNERİLER

Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda gitar-flüt repertuarının müfredata dahil edilmesi, müfredata uygun ve farklı öğrenci seviyelerine yönelik, Türk Eserleri'nin de bulunduğu flüt-gitar repertuarını içeren kaynak kitaplar yazılması ve basılması, oda müziği gruplarında flüt-gitar gruplarına daha çok yer verilmesi ve flüt öğrencilerine eşlik edebilecek gitar öğrencisi olmadığı durumlarda gitar öğretim elemanlarından destek alınması, ayrıca en sık kullanılan flüt-gitar eserlerinin çeşitli açılardan incelenerek bu konuda yeni araştırmalar yapılması önerilmektedir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazara aittir. Makalenin etik kurul izni Giresun Üniversitesi/Sosyal Bilimler Fen ve Mühendislik Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu tarafınca 04.05.2023 tarih E-50288587-050.01.04-154341 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazarın Katkı Oranı Beyanı: Yazarın katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Benedick, K. (2010). *An annotated guide to flute and guitar music* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Nevada, Las Vegas.
- Chandler, B. Kirkdorffer, M., Minor, L. J., Barber, S. N., Pack, A., (2003). *The Quintessential Quintet: Using the Woodwind Quintet to Improve Your Instrumental Music Program*. An International Band and Orchestra Conference 57th Annual Conference. (December 17, 2003), Illions, Chicago

- Dik C. (2016). Flüt algısının gelişim sürecinin incelenmesi. *Inesjournal, Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*. 3 (6), 323-338.
- Fader, L. (2018). *Development of the Flute From Pre-history to Modern Days*. 2nd International e-Conference on Studies in Humanities and Social Sciences. Belgrade, Serbia. <https://doi.org/10.32591/coas.e-conf.02.01001f>
- Kurtaslan Y, H., Hepyücel, C. (2017) Türkiye’de flüt eğitimi veren müzik kurumlarında eşlikli çalışmaların yeri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*. 18(1), 485-501.
- Liew, R. C. (1983) *The Guitar Chamber Trio From 1780 to 1830-Its Style and Structure* (Unpublished doctoral dissertation). Graduate Faculty of Texas Tech University.
- Lorenzo, L. D. (1992). *My Complete Story of the Flute: The Instrument, The Performer, The Music*. Tech University Press.
- Schroeder, L. M. (2015). *The Flute and Guitar Duo: The Development of An Equal Partnership*. (Unpublished doctoral dissertation). College of The University of Iowa.
- Soytok, S. (2017). Müzik eğitimi anabilim dallarındaki flütlü oda müziği gruplarında karşılaşılan sorunlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3 (5), 78-93.
- Uluocak, S. (2011). *Klasik Gitar Tarihi I (Rönesans Döneminde Gitar)*. Doruk Yayımcılık.
- Uluocak, S. (2011). *Klasik Gitar Tarihi II (Barok Dönemde Gitar)*. Doruk Yayımcılık.
- Vitulo S. (2013). *The history and process of the development of the modern flute history and process of the development of the modern flute*. (A Senior Thesis). Liberty University.